

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

TÜSİAD

YÖNETİM KURULU BAŞKANI

ARZUHAN DOĞAN YALÇINDAĞ'IN

TÜRK – YUNAN İŞ FORUMU

KONUŞMASI

25 Ocak 2008

Çırağan Sarayı, İstanbul

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul -Türkiye
Ankara: İnan Cad. No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara- Türkiye
Brüksel: 13. Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C.: 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C.20037-USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris France

Tel: +90 (212) 249 19 29
Tel: +90 (312) 468 10 11
Tel: +32 (2) 736 40 47
Tel: +1(202) 776 77 70
Tel: +49 (30) 288 786 300
Tel: +33 (1) 44 43 55 35

Faks: +90 212 249 13 50
Faks: +90 (312) 428 86 76
Faks: +32 (2) 736 3993
Faks: +1 (202) 776 77 71
Faks: +49(30) 288 786 399
Faks: +33 (1) 44 43 55 46

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.us
e-mail: berlinoffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org

www.tusiad.org

İki ülkenin Sayın Başbakanları, Sayın Başkanlar, Sayın Konuklar, Değerli Basın Mensupları,
TÜSİAD Yönetim Kurulu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Avrupa iş dünyasının çatı örgütü olan BUSINESSEUROPE bünyesinde uzun yıllardır işbirliği içinde olduğumuz Yunan Girişimciler Federasyonu ve Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu ile birlikte düzenlediğimiz Türk-Yunan İş Forumu'nun verimli geçmesini diliyorum. Bu Forum'un, son yıllarda giderek gelişen iki ülke ekonomik işbirliğinin yeni alanlara yayılarak daha da derinleşmesine katkı sağlayacağına inanıyorum.

Türkiye-Yunanistan ilişkilerinin, ikili ekonomik işbirliğinin yanı sıra, Avrupa Birliği ve bölgesel girişimler çerçevesinde ele alınmasının Türk-Yunan ortaklığı için yeni fırsatlar doğuracağını düşünüyorum.

Bu çerçevede, konuşmamda bu alanlara yönelik önem verdiğimiz konulara kısaca değinmek istiyorum.

Değerli Konuklar,

Türkiye'nin kendisi gibi müzakere aşamasında olan Hırvatistan ve sırada bekleyen diğer bölge ülkeleriyle birlikte AB üyeliği gerçekleştiğinde, Balkanlar coğrafyasına mensubiyet ile Birlik üyeliği arasında tam bir örtüşme oluşacaktır.

Son iki yüzyıllık tarih boyunca siyasal, etnik, diplomatik anlamda dünyada en sorunlu bölgelerden birini oluşturan Balkanlar için tüm bölge devletlerinin AB üyeliği büyük bir şans ve kalıcı bir barış, istikrar ve bölgesel kalkınma olanağı anlamına gelecektir.

AB'nin doğuya doğru genişlemesi projesinin barındırdığı uzun dönemli stratejik bakış açısının gerçekçiliği de bir kez daha teyit edilmiş olacaktır.

Dolayısıyla, tüm bölge ülkelerinin daha geniş bir birlik olan AB içinde bu olanaktan yararlanması için çalışmamız gerekmektedir.

Öte yandan Türk-Yunan ilişkileri gerek ekonomik gerekse siyasal yönden geride bıraktığımız on yıllık dönem içinde hep olumlu yönde gelişmiş, karşılıklı ticaret ve yatırım artmıştır. 1996 yılında son aşaması gerçekleşen Türkiye-AB Gümrük Birliği öncesinde 200-300 milyon dolar seviyesinde seyreden ticaret hacmi bugün 3 milyar doları bulmaktadır. Aynı şekilde son yıllarda yatırımlarda da artış yaşanmış, Yunanistan'dan Türkiye'ye 2006 yılında 2.8 milyar dolar, 2007'de ise 2.3 milyar dolarlık doğrudan yatırım gerçekleşmiştir. Bu dinamiğin Türkiye'nin AB üyeliği perspektifinden bağımsız olduğunu iddia etmek mümkün değildir. Türkiye üyelik yolunda ilerledikçe, müzakere başlıkları açılıp kapandıkça başta hizmetler sektörü olmak üzere her iki ülke ekonomisinin birbirleriyle entegrasyon düzeyinde ciddi bir artış sağlanacağı açıktır. Her iki tarafın siyasetçilerinin bu alanda gösterecekleri kararlılığın ve ulusal çıkar tanımlamalarındaki perspektif genişliğinin önemi ortadadır.

Ayrıca Kıbrıs sorununun hem Türkiye-AB ilişkileri hem de bölgesel ilişkiler açısından yarattığı sıkıntılar daha fazla dikkate alınmalıdır. Özellikle adanın güneyinde Şubat ayında gerçekleşecek başkanlık seçimlerinin ertesinde, hem kendi yöneticilerimizden hem de Yunan siyasetçilerden beklentimiz adada her iki tarafın temsilcilerinin de popülist baskılardan uzak

bir şekilde, BM çatısı altında çözüm odaklı çalışmalarını özendirerek bir siyasal tavır alınmasıdır.

Türkiye gibi Yunanistan'ın da güçlü tarihi ve kültürel bağlarının bulunduğu Karadeniz ve Hazar Havzası, iki ülkenin ortak projeler geliştirip, işbirliği yapabileceği çok önemli bir coğrafya haline gelmektedir. Önemli petrol ve doğalgaz kaynaklarına sahip olan Hazar ve bu kaynakların transfer koridorunda yer alan Karadeniz bölgesi sunduğu imkanlarla Türkiye ve Yunanistan için kaçırılmaması gereken önemli fırsatları barındırmaktadır. Romanya ve Bulgaristan'ın geçtiğimiz yıl Avrupa Birliği'ne tam üye olmaları ve Türkiye'nin de yakın bir gelecekte gerçekleşecek üyeliğiyle birlikte Karadeniz'in artık Avrupa'ya komşu bir deniz değil, bir ölçüde Avrupa iç denizi haline gelmesi, ABD ve Rusya Federasyonu'nun yanısıra AB'yi de bölgenin önemli aktörlerinden biri haline getirmektedir. Avrupa Birliği tarafından genişleme sürecine paralel olarak 2003 yılında temelleri atılan Avrupa Komşuluk Politikası ve bu sene içinde AB Komisyonu kanalıyla yayınlanan "Karadeniz Sinerjisi" ve "Orta Asya" stratejileri AB'nin artık bölgeyle ilgili politikalarını teoriden pratiğe geçirerek güçlendirilmiş bölgesel bir işbirliği oluşturmayı amaçladığını ayrıca ortaya koymaktadır.

Ancak, söz konusu coğrafyanın giderek artan önemine ve bölgedeki ülke halklarının sahip olduğu tarih, dil, din, kültür ve etnik yakınlıklarına rağmen bölgesel ekonomik ilişkilerin istenilen seviyede olduğunu söylemek mümkün değildir. Bölge ülkelerinin mevcut ilişkilerinin daha da ileriye götürülmesi gerekmektedir.

Söz konusu ülkelerin üretim yapıları, ihracat potansiyelleri ve ithal ettikleri ürünler incelendiğinde birbirlerini tamamladıkları görülmektedir. Bu kapsamda Türkiye ve Yunanistan'ın özellikle önemli doğal gaz ve petrol rezervlerine sahip olan Orta Asya ile bu ürünlere bağımlılığı gittikçe artan batı ülkeleri arasında doğal bir köprü olma durumu yakın zamanda açılan Türkiye-Yunanistan doğalgaz boru hattı ile kuvvetlenmiştir.

Köklü bir geleneğe ve dinamik bir yapıya sahip olan Türk ve Yunan özel sektörü bu ülkelerle sadece enerji ve ticaret değil aynı zamanda yatırım, hizmet sektörü ve teknoloji alanında işbirliği imkanlarının artırılması için de çaba harcamalıdır. İki ülke kendi tecrübelerinden yola çıkarak, pek çoğu pazar ekonomisine geçiş dönemi sancuları yaşayan bölge ülkeleriyle tecrübelerini paylaşabilir. Özellikle Orta Asya'nın, dünyanın yükselen iki ekonomisi Çin ve Hindistan ile bağlantıyı sağlayan geçiş noktasında çok stratejik bir yerde bulunduğu unutulmamalıdır.

Sivil toplumun jeostratejik önemi giderek artan Karadeniz ve Hazar Bölgesinde piyasa ekonomisinin daha iyi yerleşmesine yönelik çalışmalarda bulunarak ülkelerin sosyo-ekonomik kalkınmasına katkı sağlamak ve bu sayede demokrasinin yaygınlaşması, bölgesel barış ve istikrarın yakalanması yönünde çaba sarf etmesi çok isabetli olacaktır.

Bu kapsamda TÜSİAD ve Yunan Girişimciler Federasyonu (SEV)'nin 2006 yılının sonunda temellerinin atılmasına öncülük ettiği ve yakın zamanda uluslararası bir birlik olarak kuruluşu tamamlanan "Karadeniz ve Hazar Girişim ve İş Dünyası Konfederasyonları Birliği" (UBCCE) çok doğru zamanlı ve yerinde bir oluşum olarak karşımıza çıkmaktadır. Başkanlığını şu anda TÜSİAD'ın yürüttüğü UBCCE'de, Yunan Federasyonu'nda uzun yıllara dayanan tecrübe ve birikimine dayanarak "Avrupa Birliği ve Avrupa İş Dünyası ile İlişkiler"den sorumlu Başkan Yardımcılığı görevini yürütmektedir.

UBCCE'nin, bölge ülkelerindeki özel sektör kuruluşları arasında kurumsal ilişkilerin tesis edilmesine ve geliştirilmesine katkı sağlayacağı şüphesizdir. Ayrıca, ilki geçtiğimiz Ekim ayında Azerbaycan'ın başkenti Bakü'de "Karadeniz ve Hazar Havzasında Bölgesel Yatırımlar" temasıyla düzenlenen İş Forumları ve benzer diğer faaliyetler bölgede eksikliği duyulan diyalog ortamının oluşturulmasına özel sektör aracılığıyla zemin hazırlamaktadır.

Değerli konuklar,

Sektörel temelde işbirliği alanlarının bugün öğleden sonra detaylı bir şekilde ele alınacağı İş Forumu sonucunda ülkelerimiz sınırlarının ötesinde, ilişkilerimize hem Avrupa Birliği hem de bölgesel düzeyde yeni ve önemli boyutlar eklenmesini temenni ediyor, beni dinlediğiniz için teşekkürlerimi sunuyorum.